

# ***LTO-Internationale melkprijsvergelijking 2005***

*prezzi di latte • melkprijzen • prix du lait  
milch preise • mjölk priser • milk prices • maelk priser*

# COLOFON

## **Uitgave**

LTO Nederland  
Vakgroep Rundveehouderij  
Postbus 29773, 2502 LT Den Haag  
[www.lto.nl](http://www.lto.nl)

juli 2006

## **In samenwerking met**

European Dairy Farmers  
c/o German Agricultural Society (DLG)  
Eschborner Landstrasse 122,  
D-60489 Frankfurt a.M. Duitsland  
telefoon (+ 49) 69 24 788 312  
e-mail [edf@dlg-frankfurt.de](mailto:edf@dlg-frankfurt.de)  
[www.dairyfarmer.net](http://www.dairyfarmer.net)

## **Vormgeving omslag**

Willemijn de Lint, Haarlem

## **Bestellingen**

Het rapport en de Engelstalige versie kan worden gedownload via [www.milkprices.nl](http://www.milkprices.nl) of besteld worden via:  
telefoon (+ 31) 79 3681506  
e-mail [s.imamdi@pz.agro.nl](mailto:s.imamdi@pz.agro.nl)

© Overname van tekst is toegestaan met bronvermelding: LTO-Internationale melkprijsvergelijking, [www.milkprices.nl](http://www.milkprices.nl)

## Inhoudsopgave

Voorwoord .....	2
1. Inleiding en leeswijzer .....	3
2. Melkprijzen 2005.....	4
3. Melkprijsontwikkeling en melkpremie .....	6
4. Voorschotmelkprijzen 2006 .....	8
5. Toelichting berekende melkprijzen per zuivelonderneming.....	9
Bijlage 1 Doel en gehanteerde methode melkprijsvergelijking.....	13
Bijlage 2 Overige informatie .....	14

## Voorwoord

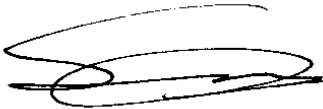
Het resultaat van een jaar onderzoek is een feit en ligt hier voor u als LTO-Internationale melkprijsvergelijking 2005. Op deze wijze houden we de vinger aan de pols van de markt voor boerderijmelk tegen de achtergrond van de afbouw van het Europese zuivelmarktbeleid.

De uitbetaalde prijzen over 2005 zijn voor het vierde opeenvolgende jaar gedaald. Overigens is deze daling minder dan op basis van de daling van de interventieprijzen gevreesd kon worden. De markt wordt steeds belangrijker voor de prijsvorming en in het afgelopen jaar was de internationale marktsituatie goed. Met name melkeiwit is zonder steun al praktisch concurrerend op de wereldmarkt.

De verdere afbouw van de Europese marktsteun zal leiden tot grotere fluctuaties van prijzen en mogelijk ook grotere verschillen tussen ondernemingen. Keuzes op ondernemingsniveau gaan een steeds grotere rol spelen bij het resultaat. Daarmee wordt deze melkprijsvergelijking de komende jaren nog interessanter en van groter belang voor de sector.

Markt en toegevoegde waarde zullen meer en meer de prijs bepalen. Het lijkt me niet zo zinvol om nu voorspellingen te doen voor de melkprijs in 2015. Wel weten we dat tegen die tijd de quotumkosten uit onze kostprijs moeten zijn verdwenen. Ook lijkt het niet erg verstandig om de bedrijfsvoering structureel te baseren op de melkpremie/bedrijfstoeslag. Kostprijs van de hele keten wordt van essentieel belang, dan biedt een vrije markt ook grote kansen aan de ondernemende melkveehouder.

Ik hoop dat deze melkprijsvergelijking bijdraagt aan uw inzicht in de ontwikkelingen van de melkprijzen en de marktverhoudingen en wil een ieder bedanken die een steentje heeft bijgedragen aan de totstandkoming van deze uitgave.



Siem-Jan Schenk  
Voorzitter Vakgroep LTO Rundveehouderij

# 1. Inleiding en leeswijzer

## 1.1 Inleiding

In opdracht van de vakgroep Rundveehouderij van LTO Nederland wordt maandelijks de LTO-Internationale melkprijsvergelijking gepubliceerd ([www.milkprices.nl](http://www.milkprices.nl)). Dit is een vergelijking van de door grote Europese zuivelondernemingen uitbetaalde melkprijzen en gebeurt in samenwerking met de European Dairy Farmers (EDF). EDF verzamelt de melkprijgegevens en levert deze aan. De berekeningen worden uitgevoerd door het Productschap Zuivel (PZ).

Bij de gekozen methode wordt berekend welke prijs een melkveehouder zou ontvangen, wanneer de melk met een bepaalde samenstelling, kwaliteit en hoeveelheid geleverd zou zijn aan een andere zuivelonderneming.

In dit rapport wordt uitgegaan van melk met standaard:

- 4,2% vet;
  - 3,35% eiwit;
  - Kiemgetal 24.999 per ml;
  - Celgetal 249.999 per ml;
  - Jaarleverantie van 350.000 kg.
- De prijzen zijn exclusief BTW, af boerderij en inclusief nabetaling.

Benadrukt moet worden dat het géén vergelijking is van de gemiddeld uitbetaalde melkprijzen. De gemiddeld door een zuivelonderneming uitbetaalde melkprijs is afhankelijk van de werkelijke samenstelling, kwaliteit, hoeveelheid etc. van de geleverde melk. Ook kunnen op basis van de uitbetaalde melkprijzen geen conclusies worden getrokken over de prestaties van de ondernemingen. Immers bij de beoordeling hiervan spelen veel meer factoren een rol.

Na afloop van ieder kalenderjaar wordt een rapport gepresenteerd met de berekende melkprijzen voor het desbetreffende jaar. Dit jaarlijkse rapport verschijnt wanneer ook de nabetalingen over het voorgaande boek-/kalenderjaar bekend zijn en dus verwerkt kunnen worden in de berekende melkprijzen. In deze publicatie staan de berekende melkprijzen voor het kalenderjaar 2005.

## 1.2 Leeswijzer

In hoofdstuk 2 staan de melkprijzen 2005 plus een korte beschrijving van de zuivelmarkt. In hoofdstuk 3 wordt ingegaan op de melkprijsontwikkeling in de afgelopen jaren in relatie tot de melkpremie. De ontwikkeling van de voorschotmelkprijzen in de eerste maanden van 2006 staat in hoofdstuk 4. Tot slot volgt in hoofdstuk 5 een toelichting op de per zuivelonderneming berekende melkprijs.

In de bijlagen wordt een toelichting gegeven op het doel en de gehanteerde methode (bijlage 1). Voor verdere achtergrondinformatie zie bijlage 2.

Dit rapport kan worden gedownload via internet. Ook is een Engelstalige versie beschikbaar (zie de colofon).

## 2. Melkprijzen 2005

### Melkpreisvergelijking

De gemiddeld berekende melkprijs van veertien<sup>1</sup> grote Europese zuivelondernemingen was in 2005 € 28,65 per 100 kg standaardmelk<sup>2</sup>. Dit is € 0,70 per 100 kg oftewel 2,4% minder dan in 2004.

**Tabel 1 Melkprijzen 2005 en 2004**

In euro per 100 kg standaardmelk (exclusief BTW en inclusief nabetalings).

Zuivelonderneming	2005		2004		Wijziging t.o.v. vorig jaar		
	melkprijs	rang	melkprijs	rang	€	%	% (nationale valuta)
Hämeenlinna O. <sup>3</sup>	34,64	1	35,76	1	-1,12	-3,1%	
Danone	29,77	2	30,35	3	-0,58	-1,9%	
Bongrain	29,54	3	30,28	4	-0,74	-2,4%	
Lactalis	29,48	4	30,41	2	-0,92	-3,0%	
Arla Foods DK	29,21	5	29,79	7	-0,58	-2,0%	-1,8%
Arla Foods S	28,98	6	29,87	6	-0,89	-3,0%	-1,3%
Campina	28,87	7	29,32	10	-0,45	-1,5%	
Friesland Foods	28,84	8	29,62	8	-0,78	-2,6%	
Sodiaal	28,71	9	29,57	9	-0,86	-2,9%	
Milcobel	28,58	10	30,04	5	-1,46	-4,9%	
Glanbia	28,11	11	28,64	12	-0,53	-1,9%	
Humana	27,71	12	28,79	11	-1,08	-3,8%	
Nordmilch	27,28	13	27,65	13	-0,37	-1,4%	
Arla Foods UK	26,96	14	27,17	15	-0,21	-0,8%	0,1%
Kerry Agribusiness	26,90	15	27,50	14	-0,59	-2,2%	
First Milk	24,85	16	24,88	16	-0,03	-0,1%	0,7%
<b>Gemiddeld</b>	<b>28,65</b>		<b>29,35</b>		<b>-0,70</b>	<b>-2,4%</b>	
<b>USA</b>	27,96		31,10			-10,1%	-10,0%
<b>Nieuw-Zeeland</b>	18,29		18,07			1,2%	-4,5%

De melkprijzen zijn voor het vierde opeenvolgende jaar gedaald, maar de prijsdaling is met 2,4% lager dan op basis van het EU-marktbeleid kon worden verwacht. Immers per 1 juli 2005 zijn de interventieprijzen voor boter en mager melkpoeder net als in 2004 met 7 respectievelijk 5% verlaagd. Ook heeft de Europese Commissie de afgelopen jaren de exportrestituties en de interne steunmaatregelen in de zuivelsector fors verminderd. In 2005 was echter sprake van een relatief goede internationale marktsituatie.

In de top van de ranglijst deden zich enkele wijzigingen voor. Dit betreft de rangorde tussen de Franse ondernemingen onderling en de daling van het Belgische Milcobel.

<sup>1</sup> Van Arla Foods worden drie melkprijzen berekend, namelijk voor de Deense en Zweedse ledenleveranciers en voor de Engelse leveranciers. Daarom worden van de 14 ondernemingen in totaal 16 melkprijzen berekend.

<sup>2</sup> In dit rapport wordt uitgegaan van standaardmelk met 4,2% vet, 3,35% eiwit en een kiemgetal van 24.999 per ml, een celgetal van 249.999 per ml en een jaarleverantie van 350.000 kg. Tenzij anders vermeld zijn de melkprijzen exclusief BTW, af boerderij en inclusief nabetalings. Zie ook bijlage 1 voor een nadere toelichting op de gehanteerde methode.

<sup>3</sup> In deze melkpreisvergelijking wordt de melkpreis van Hämeenlinna Osuusmeijeri vermeld. Voorheen werd de melkpreis van deze onderneming onder de naam Kymppi vermeld. Zie voor een uitleg hoofdstuk 5.

De Finse melkprijs – gebaseerd op de berekende melkprijs van de kleine zuivelcoöperatie Hämeenlinnan Osuusmeijeri – blijft ondanks een meer dan gemiddelde daling met 3,1% bovenaan staan.

De private Franse zuivelondernemingen hebben hun hoge positie op de ranglijst gehandhaafd. Hoewel de onderhandelingen steeds moeizamer verlopen, worden in Frankrijk nog steeds op landelijk niveau melkprijsafspraken gemaakt.

Wel kunnen binnen deze afspraken de melkprijsontwikkelingen tussen de zuivelondernemingen, afhankelijk van hun productenpakket, steeds meer verschillen.

De melkprijs van de coöperatie Sodiaal is lager dan die van de private ondernemingen in Frankrijk.

Na de forse daling van vorig jaar heeft de melkprijs van het Deens/Zweedse Arla zich gehandhaafd op de 5<sup>e</sup> positie. Hoewel de Deense en Zweedse melkveehouders dezelfde melkprijs ontvangen, doen zich bij de berekende melkrijzen verschillen voor als gevolg van de schommelingen tussen de waarde van de Zweedse kroon en de euro.

De Nederlandse zuivelcoöperaties betalen een gemiddelde melkprijs. Ondanks een geheel ander beleid ten aanzien van winstuitkering en reservering, is het verschil in de berekende melkprijs tussen Friesland Foods en Campina minimaal.

De melkprijs van Milcobel is met 4,9% het meest gedaald. Dit kwam vooral door een lagere nabetaling. Over 2004 ontvingen de (toen nog Belgomilk) ledenmelkveehouders een extra hoge nabetaling vanwege enkele eenmalige baten.

Mede doordat de wintermelktoeslagen met terugwerkende kracht zijn verwerkt in de berekende melkprijs van het Ierse Glanbia, is deze ten opzichte van vorige publicaties ietwat gestegen. Daarnaast heeft Glanbia over 2005 opnieuw een nabetaling gedaan.

Hoewel de melkprijs van het Duitse Nordmilch minder is gedaald dan die van Humana, is de berekende melkprijs van Nordmilch nog steeds lager.

Als enige ontvingen de Engelse melkveehouders in 2005 – althans uitgedrukt in nationale valuta – een hogere melkprijs. Desondanks blijven de melkrijzen van Arla UK en First Milk met het Ierse Kerry Agribusiness onderaan staan.

De melkrijzen in de Verenigde Staten van Amerika<sup>4</sup> zijn sterker gedaald dan in de EU. De stijging van de berekende melkprijs van Fonterra komt volledig door de stijging van de Nieuw-Zeelandse dollar ten opzichte van de euro. In nationale valuta uitgedrukt daalde de melkprijs van Fonterra met 4,5%.

## Zuivelmarkt

De prijsontwikkelingen op de zuivelmarkt vertoonden in het afgelopen jaar veel gelijkenis met 2004. Evenals het voorafgaande jaar begon 2005 met een snelle prijsdaling van de basis zuivelproducten, waardoor de uitvoerperspectieven verbeterden en de export kon aantrekken. Door de relatief lage melkaanvoer en de goede afzet bleef de markt lange tijd stabiel. Van de interventieregeling werd nauwelijks gebruik gemaakt. Per 1 juli werden de interventieprijzen voor boter en mager melkpoeder met respectievelijk 7% en 5% verlaagd. Door de gunstige marktomstandigheden (kleiner aanbod tegenover een grotere vraag) kon de marktprijs van zuivelproducten zich in het algemeen onafhankelijk van de gedaalde interventieprijzen ontwikkelen. Alleen de botermarkt had het moeilijk. Door de forse restitutieverlaging van boter (-25%) in juni 2005 werkte de verlaagde interventieprijs sneller door in de marktprijs dan in het voorgaande jaar. De prijs van mager melkpoeder trok in de zomer aan, door het relatief geringe aanbod van vers melkpoeder, een stabiele exportvraag, snel verminderende voorraden, alsmede het herstel van de dollar. Eind 2005 viel de vraag terug. Net als in de laatste twee jaren waren de sterke vraag uit Zuid-Oost-Azië, Noord-Afrika en het Midden-Oosten, in combinatie met een beperkt aanbod uit Oceanië verantwoordelijk voor de prijsstijging op de wereldmarkt. Op de interne EU-markt werden de gestegen wereldmarktprijzen gecompenseerd door dalende exportrestituties.

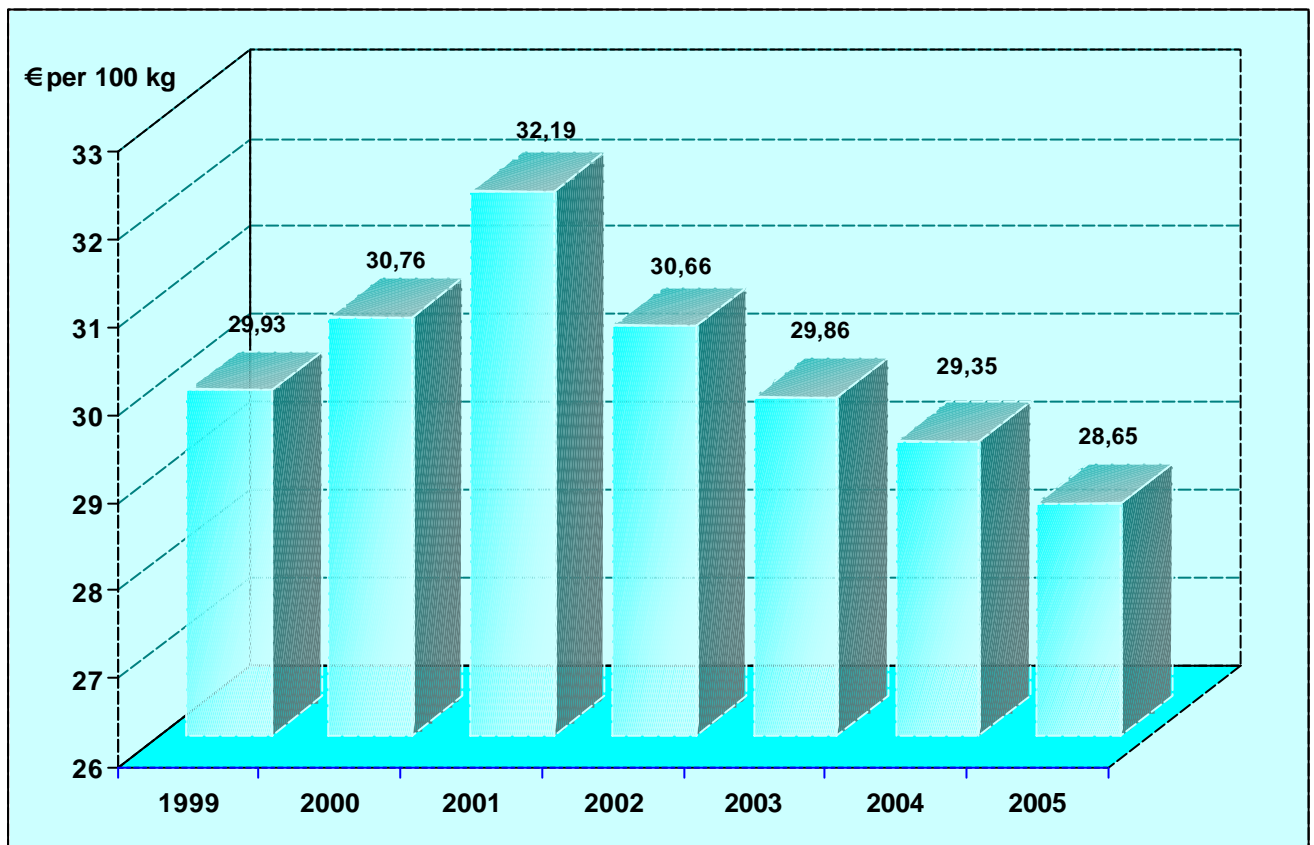
---

<sup>4</sup> De berekende melkrijzen van de Verenigde Staten zijn gebaseerd op een omrekening van de zogenaamde Class III prijzen. De prijzen van Nieuw-Zeeland betreffen de door de zuivelcoöperatie Fonterra uitbetaalde melkrijzen. Deze melkrijzen worden in het kader van de LTO-Internationale melkrijzenvergelijking berekend om een indruk te geven van de melkrijzenontwikkeling in de 'rest van de wereld'.

### 3. Melkprijsontwikkeling en melkpremie

Na de hervorming van het EU-zuivelbeleid zijn de melkrijzen in 2004 en 2005 ten opzichte van 2003 minder gedaald dan de interventiepijzen van boter en mager melkpoeder en ook minder dan de inkomenstoelag van € 2,37 per 100 kg in 2005<sup>5</sup>. Het gemiddelde van de berekende melkrijzen in 2005 is met € 28,65 per 100 kg standaardmelk € 1,21 lager dan het gemiddelde van € 29,86 in 2003 (grafiek 1).

**Grafiek 1** Gemiddelde melkrijzen voor de jaren 1999 t/m 2005



In tabel 2 zijn de melkrijzen van 2005 echter niet vergeleken met 2003, maar met de gemiddelde melkrijzen van 1999 t/m 2003. De melkrijzen in 2003 waren relatief laag (zie grafiek 1), zodat een vergelijking met een gemiddelde van meerdere jaren voorafgaand aan de hervorming een beter beeld geeft dan wanneer alleen wordt uitgegaan van het jaar 2003. Voor het gemiddelde van deze jaren is gekozen, omdat in 1999 met deze melkrijzevergelijking is gestart en 2003 het laatste jaar is voor de hervorming van het EU zuivelbeleid in 2004.

<sup>5</sup> Ter compensatie van de verlaging van de interventiepijzen ontvangen melkveehouders met ingang van 2004 een inkomenstoelag (melkpremie). De hoogte van de melkpremie kan per lidstaat/melkveehouder, afhankelijk van de modulatiekorting, de verdeling van de nationale zuivelenveloppe en opname in de bedrijfstoelag, verschillen. De maximale melkpremie loopt op van € 1,18 in 2004, € 2,37 in 2005 tot € 3,55 per 100 kg in 2006 en verder.



Tabel 2 Daling melkprijzen 2005 ten opzichte van gemiddelde 1999 t/m 2003.

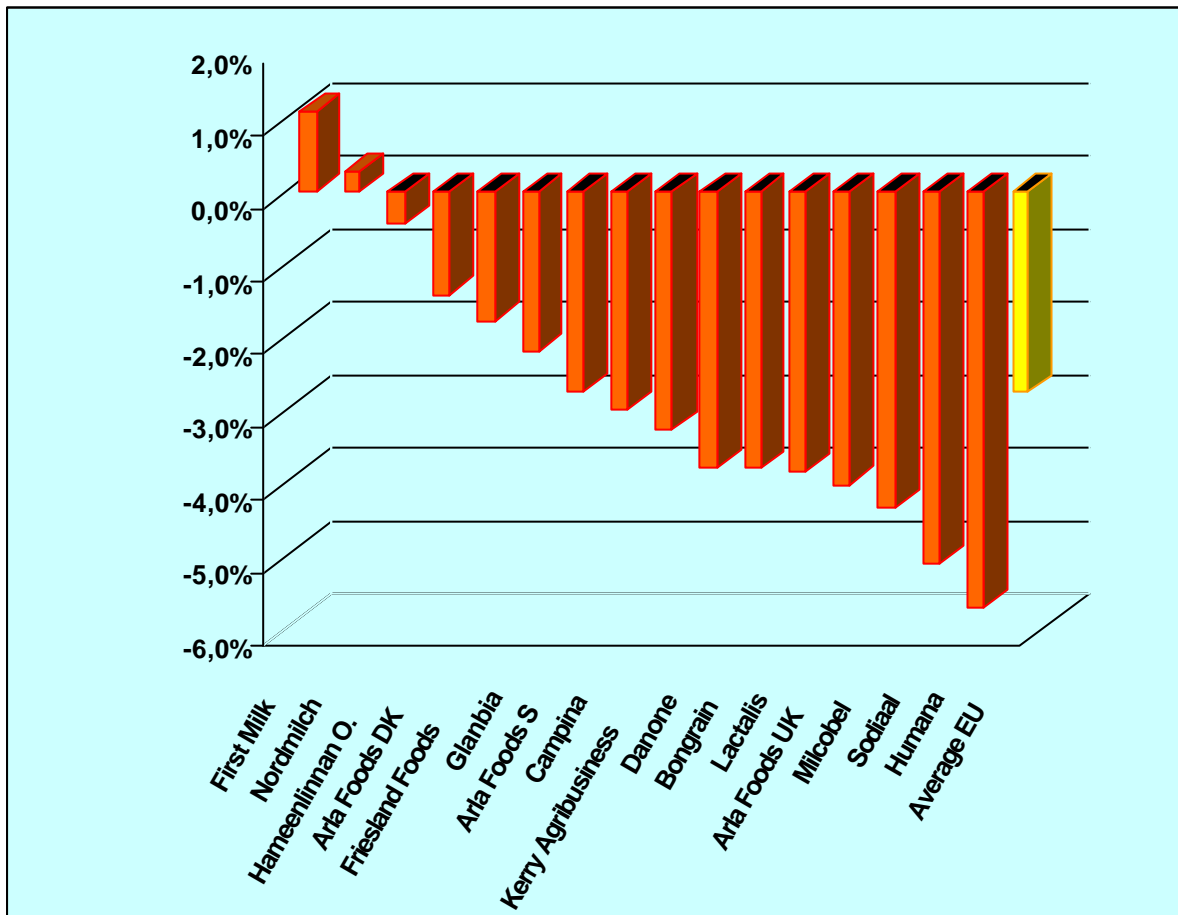
	€/100kg	%
Hämeenlinnan O.	-0,25	-0,7%
Arla Foods UK	-0,78	-2,8%
First Milk	-0,89	-3,4%
Milcobel	-1,62	-5,4%
Danone	-1,80	-5,7%
Kerry Agribusiness	-1,90	-6,6%
Glanbia	-1,90	-6,3%
Bongrain	-1,98	-6,3%
Lactalis	-2,09	-6,6%
Nordmilch	-2,20	-7,5%
Campina	-2,41	-7,7%
Sodiaal	-2,62	-8,4%
Friesland Foods	-2,66	-8,4%
Arla Foods DK	-2,89	-9,0%
Humana	-2,99	-9,8%
Arla Foods S	-3,46	-10,7%
<b>Gemiddeld</b>	<b>-2,03</b>	<b>-6,6%</b>

Uit tabel 2 blijkt dat de berekende melkprijs in 2005 ten opzichte van de jaren 1999 t/m 2003 gemiddeld met € 2,03 per 100 kg is gedaald. Dit is meer dan de daling ten opzichte van alleen 2003 (€ 1,21), maar minder dan de hoogte van de melkpremie. Dit laatste geldt echter niet voor alle zuivelondernemingen. Voor melkveehouders die leveren aan Arla, Humana, Sodiaal en de Nederlandse zuivelondernemingen is de daling groter dan de hoogte van de melkpremie.

## 4. Voorschotmelkprijzen 2006

In de eerste vier maanden van 2006 liggen de uitbetaalde voorschotmelkprijzen gemiddeld € 0,75 per 100 kg oftewel 2,8% lager dan in dezelfde periode vorig jaar.

**Grafiek 2**      **Ontwikkeling (%) voorschotmelkprijzen januari t/m april 2006**  
Ten opzichte van dezelfde periode in 2005.



Uit de grafiek (zie voor achterliggende cijfers tabel 5 in bijlage 2), blijkt dat de melkpreisontwikkeling de eerste maanden in 2006 sterk varieert van plus 1,1% voor First Milk tot min 5,7% voor Humana.

De melkpreisdaling weerspiegelt de marktontwikkeling in de eerste maanden van 2006. Vooral de markt voor botervet blijft zwak. Zo heeft de interventievoorraad boter het plafond van 50.000 ton bereikt. Mager melkpoeder en kaas lijken meer prijshoudend, maar ook voor deze producten zijn de noteringen sinds begin van dit jaar gedaald.

## 5. Toelichting berekende melkprijzen per zuivelonderneming

### Keuze zuivelondernemingen

In de LTO-Internationale melkprijsvergelijking worden zestien melkprijzen berekend van veertien grote Europese zuivelondernemingen uit acht verschillende landen. Van Arla Foods worden drie melkprijzen vermeld, namelijk voor de Zweedse en Deense leden-melkveehouders en de Britse leveranciers aan Arla Foods UK.

Van deze veertien zuivelondernemingen behoren zeven tot de twintig grootste zuivelconcerns in de wereld (zie tabel 3).

**Tabel 3** Grootste zuivelondernemingen in de wereld

Onderneming	Land	Zuivelomzet (€ miljard)
1 Nestlé	Zwitserland	14,3
2 Dean Foods	USA	7,2
3 <u>Lactalis (incl. Galbani)</u>	Frankrijk	7,2
4 <u>Danone</u>	Frankrijk	7,2
5 Dairy Farmers of America	USA	7,2
6 Fonterra	Nieuw-Zeeland	6,6
7 <u>Arla Foods</u>	Denemarken/Zweden	6,2
8 Kraft Foods	USA	5,2
9 Unilever	Nederland/UK	5,0
10 <u>Friesland Foods</u>	Nederland	4,2
11 Meiji Dairies	Japan	3,6
12 <u>Campina</u>	Nederland	3,6
13 Parmalat	Italië	3,5
14 <u>Bongrain</u>	Frankrijk	3,3
15 Morinaga Milk Industry	Japan	3,2
16 Land O'Lakes	USA	3,1
17 Schreiber Foods <sup>1)</sup>	USA	2,4
18 Saputo	Canada	2,4
19 Dairy Crest	Verenigd Koninkrijk	2,1
20 <u>Nordmilch</u>	Duitsland	2,1

1) schatting

Bron: Rabobank International, gebaseerd op omzet in 2005 + fusies en overnames in 2006 (NB Als gevolg van de nieuwe IFRS<sup>6</sup> standaarden komt de omzet van een aantal bedrijven lager uit dan in 2004). Ondernemingen waarvan de melkprijzen in deze publicatie staan vermeld zijn onderstreept.

De overige zeven zuivelondernemingen waarvan melkprijzen worden berekend, namelijk Humana (D), Sodiaal (FR), Milcobel (B), First Milk (UK), Glanbia (IRL), Kerry (IRL) en Hämeenlinnan Osuusmeijeri (FIN,) zijn geselecteerd vanwege de gewenste landelijke spreiding.

Alle ondernemingen, met uitzondering van het Finse Hämeenlinnan Osuusmeijeri, behoren in hun eigen land overigens wel tot de grootste zuivelondernemingen. Hämeenlinnan Osuusmeijeri is geen grote zuivelonderneming, maar wordt meegenomen in deze melkprijsvergelijking om een indicatie te krijgen van de ontwikkeling van de melkprijzen in Finland en als alternatief voor het grote Finse concern Valio.

<sup>6</sup> Vanaf 1 januari 2005 moeten alle beursgenoteerde bedrijven in de Europese Unie (EU) International Financial Reporting Standards (IFRS) toepassen bij het opstellen van de geconsolideerde jaarrekening.

### **Hämeenlinnan Osuusmeijeri (Finland)**

Samen met een aantal andere Finse zuivelondernemingen vormde Hämeenlinnan Osuusmeijeri de Kymppi groep, die gezamenlijk met andere zuivelcoöperaties eigenaren zijn van Valio. Valio is de grootste Finse zuivelonderneming die ongeveer 85% van de Finse melk verwerkt. Vanwege het uiteenvallen van de Kymppi groep wordt de melkprijs van Hämeenlinnan Osuusmeijeri niet langer als Kymppi, maar onder de eigen naam vermeld.

Over 2005 heeft Hämeenlinnan Osuusmeijeri een nabetaling gedaan van 2,5 eurocent per liter. Een meevaller voor de Finse melkveehouders, omdat over 2004 de nabetaling 2 eurocent per liter bedroeg. Over het bedrag van de nabetaling wordt door Hämeenlinnan Osuusmeijeri een vergoeding betaald voor renteverlies, omdat melkveehouders dit bedrag pas in april ontvangen hebben. De nabetaling is daarom niet gecorrigeerd voor renteverlies. Ook is niet gecorrigeerd voor geïnvesteerd vermogen, omdat de ledenmelkveehouders van Hämeenlinnan Osuusmeijeri hierover een marktconforme rentevergoeding ontvangen.

### **Bongrain, Danone, Lactalis en Sodiaal (Frankrijk)**

De Franse zuivelondernemingen stellen per maand een basisprijs voor melk vast met 38 gram vet en 32 gram puur<sup>7</sup> eiwit, uitgedrukt in € per 1.000 liter. Na vele en moeizame onderhandelingen zijn op landelijk niveau door de melkverwerkende industrie en de melkveehouders ook in 2005 afspraken gemaakt over de ontwikkeling van de hoogte van de basisprijs ten opzichte van dezelfde periode vorig jaar. Zuivelondernemingen die relatief meer afhankelijk zijn van de verkoop van industriële producten, zoals boter en mager melkpoeder, mogen vanaf september 2005 hun basisprijzen extra verlagen (de zogenaamde flexibiliteitskorting). Op basis van deze aanbevelingen is de Franse basisprijs in 2005 gedaald met € 0,78 per 100 liter.

De berekende melkprijzen van de vier Franse zuivelondernemingen zijn gedaald variërend tussen € 0,58 voor Danone en € 0,92 voor Lactalis. Het productenpakket van Danone voldoet niet aan de criteria om de uitbetaalde melkprijzen extra te verlagen met de flexibiliteitskorting. Dit verklaart grotendeels de hogere melkprijs en de geringere daling van Danone.

### **Arla Foods (Denemarken en Zweden)**

De melkprijs van Arla is met 2% minder gedaald dan gemiddeld.

Over het boekjaar oktober 2004 t/m september 2005 heeft Arla een nabetaling gedaan van 5,6% (2003/04: 5,2%) van de zogenaamde basiswaarde van de geleverde melk. Gecorrigeerd voor het tijdstip van uitbetalen is de berekende nabetaling € 1,39 en € 1,63 per 100 kg standaardmelk voor de Deense, respectievelijk Zweedse ledenmelkveehouders. Het verschil in nabetaling komt doordat Zweedse Arla-leden via een aanvulling zijn gecompenseerd voor de daling van de Zweedse ten opzichte van de Deense kroon. Desondanks is de berekende melkprijs van de Zweedse Arla-leveranciers lager en meer gedaald dan de melkprijs van hun Deense collega's. Dit kan verklaard worden, doordat in de melkprijvergelijking niet wordt uitgegaan van het boekjaar, maar van een kalenderjaar.

Juist in de laatste maanden van 2005 is de Zweedse kroon extra gedaald ten opzichte van dezelfde periode vorig jaar. Hierdoor zijn de berekende melkprijzen in euro's in kalenderjaar 2005 meer gedaald dan in het boekjaar 2004/05. Dit valuta-effect zal in het volgende boekjaar worden gecompenseerd, zodat de Zweedse melkveehouders per saldo dezelfde melkprijs ontvangen als hun Deense collega's.

Een deel van de nabetaling (circa € 0,40 per 100 kg) van Arla wordt niet direct uitgekeerd aan de leden, maar wordt gerealiseerd via de uitgifte van verplichte ledencertificaten. Dit bedrag aan ledencertificaten is meegenomen bij de berekening van de hoogte van de nabetaling. Wel heeft een correctie voor renteverlies plaatsgevonden, omdat de leden geen rente vergoed krijgen over deze certificaten.

<sup>7</sup> In Frankrijk (en USA) wordt het eiwit niet zoals in andere landen bepaald op basis van het totale stikstofgehalte, maar op basis van puur eiwit. Bij de berekening van de vergelijkbare melkprijs wordt hiervoor gecorrigeerd.

## Friesland Foods en Campina

In mei 2006 hebben de leden melkveehouders van Friesland Foods een nabetaling over 2005 ontvangen van 5,0% (2004: 7,3%) van het voorschotmelkgeld.

Daarnaast hebben ledenmelkveehouders van de zuivelcoöperatie Friesland Foods, naar rato van de geleverde melk in 2005, 1,0% extra van het voorschotmelkgeld ontvangen als aandeel in de winstuitkering (dividend A).

De nabetaling inclusief dividend A komt gecorrigeerd voor het tijdstip van uitbetaling overeen met € 1,61 per 100 kg standaardmelk.

In de melkprijsvergelijking is de door Campina gedane nabetaling over 2005 van € 0,09 per kg vet en € 0,47 per kg eiwit omgerekend naar standaardmelk en vervolgens gecorrigeerd voor het tijdstip van uitbetaling en geïnvesteerd vermogen (ledenbewijzen)<sup>8</sup>. De berekende nabetaling komt overeen met € 1,77 per 100 kg.

## Milcobel (België)

De melkprijs van Milcobel is in 2005 meer gedaald dan gemiddeld, met name door een lagere nabetaling. Milcobel heeft over de in 2005 geleverde hoeveelheid eiwit een nabetaling gedaan van € 0,07 per kg eiwit oftewel € 0,23 per 100 kg standaardmelk. De hoge nabetaling over 2004 van € 0,91 per 100 kg kwam vooral doordat enkele incidentele baten via de nabetaling aan de leden melkveehouders van toen nog Belgomilk zijn uitgekeerd.

## Glanbia en Kerry (Ierland)

In Ierland wordt in de uitbetaling onderscheid gemaakt tussen melk, die afgezet wordt als consumptiemelk ('liquid milk') en industriemelk ('manufacturing milk'). In de melkprijsvergelijking wordt bij de Ierse ondernemingen uitgegaan van industriemelk. Dit leidt tot een onderschatting van de gemiddelde uitbetaalde melkprijzen, omdat voor consumptiemelk een hogere melkprijs wordt uitbetaald. Bij Glanbia wordt zo'n 16% van de totale hoeveelheid melk afgezet als consumptiemelk.

Voor Glanbia zijn vanaf oktober 2001 de berekende melkprijzen gecorrigeerd met de volgende wintermelktoeslagen.

	Cent per liter
<b>Oktober</b>	6,98
<b>November</b>	8,38
<b>December</b>	8,38
<b>Januari</b>	6,98
<b>Februari</b>	5,03

Kerry hanteert geen wintermelktoeslagen. De melkprijs van Kerry is één van de meest constante van alle ondernemingen die deelnemen aan de melkprijsvergelijking. In de periode vanaf januari 2004 t/m begin 2006 is de melkprijs slechts éénmaal aangepast, namelijk een verlaging van € 0,87 vanaf juni 2005.

Door Glanbia wordt per maand € 0,28 per 100 liter van het melkgeld ingehouden. De melkveehouders kunnen na 5 jaar dit ingebrachte kapitaal ('coop loan stock') terugkrijgen inclusief 30% rente. Gezien het rendement op deze lening, wordt in deze melkprijsvergelijking dit bedrag niet ingehouden op de melkprijs.

Over 2005 heeft Glanbia opnieuw een nabetaling gedaan van ditmaal 0,33 eurocent per liter, waarvan 0,11 in januari en 0,22 in februari 2006. Gecorrigeerd voor het tijdstip is hieruit een nabetaling berekend van € 0,32 per 100 kg.

<sup>8</sup> Ledenleveranciers zijn verplicht ledenbewijzen op naam aan te schaffen. Omdat de leden voor deze investering geen vergoeding ontvangen, wordt de melkprijs hiervoor gecorrigeerd. Hoewel een deel van de nabetaling plaatsvindt in de vorm van de uitgifte van obligaties heeft hiervoor géén correctie plaatsgevonden. Reden is dat deze obligaties rentedragend en verhandelbaar zijn.

## **Humana Milchunion eG en Nordmilch (Duitsland)**

De melkprijzen van de Duitse ondernemingen zijn in 2005 relatief meer (Humana Milchunion eG) en minder (Nordmilch) gedaald dan gemiddeld.

In Duitsland bepaalt iedere zuivelonderneming een basisprijs voor melk met 3,7% vet en 3,4% eiwit. In het algemeen zijn de maandelijkse wijzigingen in de uitbetaalde melkprijzen een gevolg van een aanpassing van de basisprijs. Wel heeft Humana met ingang van 1 juli 2005 - voor het eerst sinds 2002! - de vetwaardering verlaagd. Nordmilch heeft na de wijziging in januari 2004 in oktober 2005 opnieuw de vetwaardering verlaagd én tegelijkertijd de eiwitwaardering verhoogd.

Humana heeft in december 2005 een nabetaling gedaan van € 0,75 per 100 kg geleverde hoeveelheid melk in de periode januari t/m september 2005. In de melkprijzevergelijking is deze tussentijdse betaling van € 0,75 per 100 kg met terugwerkende kracht verwerkt in de maandelijkse melkprijzen van januari tot en met september 2005 en dus niet in de berekende nabetaling.

De ledenleveranciers van Nordmilch en Humana zijn verplicht om aandelen in hun onderneming aan te schaffen van respectievelijk € 4,00 en € 5,11 per 100 kg geleverde melk. Hiertoe wordt door beide ondernemingen een bedrag van € 0,25 per 100 kg geleverde melk ingehouden. Bij Nordmilch gebeurt dit maandelijks, terwijl bij Humana wordt verrekend met de nabetaling in november/december.

Tot dusverre werd in de melkprijzevergelijking de melkprijs van Humana met deze inhouding verminderd. Bij de berekening van de melkprijs van Humana is vanaf 2001 deze inhouding met terugwerkende kracht geschrapt, omdat deze aandelen op naam staan. De melkveehouders van Nordmilch en Humana ontvangen geen vergoeding voor het ingebrachte kapitaal, waardoor de melkprijs wél is gecorrigeerd voor renteverlies met respectievelijk minus € 0,14 en minus € 0,17 per 100 kg.

Dit is gedaan in de vorm van een negatieve nabetaling.

## **Arla Foods UK en First Milk (Verenigd Koninkrijk)**

Door First Milk wordt maandelijks 0,5 pence per liter ingehouden van het melkgeld en gestort op een leden-investeringsrekening<sup>9</sup>. De melkprijs van First Milk wordt hiervoor niet gecorrigeerd, omdat het opgebouwde bedrag op naam blijft staan, er een marktconforme rente over wordt betaald en het bedrag te zijner tijd afgelost wordt.

In deze melkprijzevergelijking wordt de berekende melkprijs van First Milk mogelijk onderschat als gevolg van de door First Milk gehanteerde uitbetalingssystematiek. In dit systeem is de maandelijkse melkprijs afhankelijk van de geleverde hoeveelheid melk in de desbetreffende maand. Melkveehouders kunnen daarmee de hoogte van hun melkprijs sterk beïnvloeden door hun seizoenspatroon van melkleveringen aan te passen. Bij de berekening van de gemiddelde melkprijs in deze publicatie wordt uitgegaan van het seizoenspatroon van de gehele UK én dat van enkele jaren geleden.

First Milk heeft sinds januari 2004 de melkprijs niet verlaagd. Met ingang van maart en oktober 2005 zijn de uitbetaalde melkprijzen zelfs iets verhoogd. Door de daling van het Britse pond met 0,85% zijn de melkprijzen uitgedrukt in euro echter (bijna) gelijk gebleven.

Sinds de overname door Arla wordt door Arla Foods UK 0,5 pence per liter ingehouden voor de opbouw van het vermogen. Deze wordt net als bij First Milk niet meegenomen bij de berekening van de melkprijs.

Door Arla Foods UK en First Milk zijn geen nabetalingen verricht.

---

<sup>9</sup> In november 2004 heeft First Milk besloten de leden investeringsrekening ("Member Investment Account") te activeren om hiermee de aankoop van aandelen in Robert Wiseman Dairies te financieren. Dit betekent dat vanaf december 2004 tot en met maart 2007 van het melkgeld maandelijks 0,5 pence per liter wordt ingehouden. Jaarlijks – met de melkgeldafrekening van augustus – wordt over het ingehouden bedrag een marktconforme rente uitgekeerd.

## **Bijlage 1 Doel en gehanteerde methode melkprijsvergelijking**

In bijlage 1 van het rapport LTO-Internationale Melkprijsvergelijking 2002 (zie [www.milkprices.nl](http://www.milkprices.nl)) zijn het doel, de methode en gehanteerde uitgangspunten uitgebreid toegelicht. Hieronder volgt een samenvatting.

### **Doel**

Het doel van de melkprijsvergelijking is om de markt voor boerderijmelk meer doorzichtig te maken voor melkveehouders. Dit gebeurt door de uitbetaalde melkprijzen van grote en regionaal verspreide Europese zuivelondernemingen met elkaar te vergelijken.

### **Methode**

Op basis van de door de verschillende zuivelondernemingen gehanteerde uitbetalingssystemen en -bedragen wordt per zuivelonderneming een vergelijkbare melkprijs berekend voor boerderijmelk met een bepaalde standaardsamenstelling en -kwaliteit, alsmede voor een standaard jaarlijks geleverde hoeveelheid melk.

Voor het verkrijgen van de informatie over de uitbetalingssystemen en -bedragen is gebruik gemaakt van afschriften van melkgeldafrekeningen (één per zuivelonderneming). Deze afschriften plus aanvullende informatie zijn afkomstig van melkveehouders en worden verzameld door de EDF.

Bij de gekozen methode wordt berekend welke prijs een melkveehouder zou ontvangen, wanneer de melk (met een bepaalde samenstelling, kwaliteit en hoeveelheid) geleverd zou zijn aan een andere zuivelonderneming. In dit rapport wordt uitgegaan van standaardmelk met 4,2% vet, 3,35% eiwit, een kiemgetal van 24.999 per ml, celgetal 249.999 per ml en een jaarleverantie van 350.000 kg. De prijzen zijn exclusief BTW, af boerderij en inclusief nabetaling.

De gemiddelde melkprijs per kalenderjaar is het gewogen gemiddelde van de maandelijks berekende melkprijzen. Deze weging is gebaseerd op nationale melkaanvoer per maand.

## Bijlage 2 Overige informatie

**Tabel 4 Gemiddelde melkprijzen 1999 t/m 2005**

In euro per 100 kg standaardmelk met 4,20% vet, 3,35% eiwit, kiemgetal 24.999, celgetal 249.999 en een jaarlijkse leverantie van 350.000 kg. Prijzen zijn exclusief BTW, af boerderij en inclusief de nabetalingen.

	Gem. 1999 t/m 2005	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005
Hämeenlinnan O.	34,98	33,61	33,94	35,29	35,88	35,71	35,76	34,64
Arla Foods S	31,58	33,01	34,62	30,87	31,74	31,95	29,87	28,98
Arla Foods DK	31,36	31,45	31,91	32,69	32,71	31,74	29,79	29,21
Danone	31,14	30,73	31,50	32,68	31,68	31,26	30,35	29,77
Lactalis	31,11	30,73	31,46	32,79	31,58	31,32	30,41	29,48
Bongrain	31,06	30,70	31,45	32,65	31,60	31,19	30,28	29,54
Friesland Foods	30,85	30,26	31,55	33,60	31,68	30,41	29,62	28,84
Sodiaal	30,70	30,15	31,66	32,78	31,30	30,71	29,57	28,71
Campina	30,66	30,45	30,48	32,88	32,51	30,11	29,32	28,87
Humana	30,00	29,23	30,49	33,16	31,06	29,59	28,79	27,71
Milcobel	29,95	28,17	31,37	32,23	29,63	29,61	30,04	28,58
Glanbia	29,54	30,09	30,64	31,51	29,16	28,66	28,64	28,11
Nordmilch	28,90	28,71	29,90	32,76	28,67	27,34	27,65	27,28
Kerry Agribusiness	28,34	28,44	29,17	30,22	28,32	27,86	27,50	26,90
Arla Foods UK	27,55	27,76	26,74	30,27	27,84	26,13	27,17	26,96
First Milk	25,49	25,33	25,32	28,76	25,14	24,15	24,88	24,85
<b>Gemiddeld</b>	<b>30,20</b>	<b>29,93</b>	<b>30,76</b>	<b>32,19</b>	<b>30,66</b>	<b>29,86</b>	<b>29,35</b>	<b>28,65</b>
Nieuw-Zeeland	16,64	13,65	16,64	18,33	15,85	15,64	18,07	18,29
USA	29,03	28,76	26,42	36,66	27,50	24,82	31,10	27,96

(NB in verband met het actualiseren/corrigeren met terugwerkende kracht kunnen deze berekende melkprijzen afwijken van voorgaande publicaties).



**Tabel 5 Gemiddeld voorschotmelkprijzen januari t/m april 2006 en 2005**  
In euro per 100 kg standaardmelk.

	2006	2005	2006-2005	2006/2005	Nationale valuta
<b>First Milk</b>	24,52	24,25	0,27	1,1%	0,7%
<b>Nordmilch</b>	26,74	26,66	0,07	0,3%	
<b>Hämeenlinnan O.</b>	30,24	30,37	-0,13	-0,4%	
<b>Arla Foods DK</b>	27,59	27,98	-0,39	-1,4%	-1,2%
<b>Friesland Foods</b>	25,38	25,82	-0,45	-1,8%	
<b>Glanbia</b>	28,97	29,60	-0,64	-2,2%	
<b>Arla Foods S.</b>	27,19	27,93	-0,74	-2,7%	0,0%
<b>Campina</b>	25,03	25,78	-0,75	-3,0%	
<b>Kerry Agribusiness</b>	26,63	27,50	-0,87	-3,3%	
<b>Danone</b>	27,86	28,92	-1,06	-3,8%	
<b>Bongrain</b>	28,61	29,70	-1,09	-3,8%	
<b>Lactalis</b>	28,42	29,52	-1,09	-3,9%	
<b>Milcobel</b>	27,51	28,62	-1,11	-4,0%	
<b>Arla Foods UK</b>	25,26	26,36	-1,10	-4,3%	-4,7%
<b>Sodiaal</b>	26,29	27,63	-1,34	-5,1%	
<b>Humana</b>	26,76	28,29	-1,53	-5,7%	
<b>Gemiddeld</b>	<b>27,06</b>	<b>27,81</b>	<b>-0,75</b>	<b>-2,8%</b>	